

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' משנכנס אדר מרבנים בשמחה

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

חובת כל אדם לקבוע עתים לתורה

אגלה לך שבנוסף יענשו אותך גם על מה שלא ניצלת את הזמן לתורה או למצוה אחרת.

שמע הברנש וביטל את הדברים, באמרו: 'ביטול תורה זה אצלי מהעבירות הקטנות', כלומר, לגדל רשעותי אין הקב"ה חפץ כלל בלימוד התורה שלי, ואם כן לא לעוון ייחשב הדבר עבורי, ולא ידונו אותי על כך.

אולם הגאון עמד על שלו, באמרו: חלילה לך מלחשוב שמאחר שהגדלת לעבור על עבירות עד לשמים אין הקב"ה חפץ במצוותיך, ועל כן מלבד מה שידונו אותך על עצם רעתך גם יתבעו אותך על כך שלא נהגת ב'קום ועשה' וביטלת את עצמך מן המצוות.

ראיה לדברי - הוסיף הגר"א להוכיח - שכן כשאנו רוצים להזהיר את האדם על העבירות שבידו אומרים לו: 'אתה עתיד ליתן את הדין!' וכשחז"ל רצו להזהיר על כך אמרו (אבות ג, א): 'ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון?' הם הוסיפו תיבת 'חשבון', תיבה שאינה מובנת לכאורה, אין אנו יודעים מהו ענינו של אותו 'חשבון', וגם אם נרצה לומר שהמכוון הוא על 'חשבון העונות', חזת כדי לדעת מהו העונש הראוי לו, היה להם לומר 'ולפני מי אתה עתיד לתת חשבון ודין' כיון שהחשבון הוא קודם לדין. ובהכרח עלינו לומר שיש איזה חשבון הבא לאחר הדין, כי מקודם מעמידים את האדם לדין על עוונותיו, ומענישים אותו עליהם, ולאחר מכן עושים גם כן 'חשבון' על כך שבזו השעה שעסק האדם בעבירה היה ביכולתו לעשות מצוה ועל כך שביטל מקיום המצוה מענישים אותו שוב.

דברי הגר"א עשו רושם על אותו פורק עול, ונמלך לשוב לצורו וקונו, ואמר שאילו היה יודע שיש עדיין ערך למצוותיו לא היה מבטל... על כל פנים, לעניינינו יש להשיב לאותו 'עם הארץ' אשר לדעתו לא ירויח מאומה מתלמודו, שידע שגם אם הוא עובר עבירות מידי יום ביומו, ואכן יצטרך לתת עליהם דין וחשבון, אעפ"כ יש ערך למצוותיו, והקב"ה חפץ שיעשה את המעט שביכולתו לעשות למענו.

בנוסף הלוא יזכה זה האיש להינצל ממקצת חטאים בזכות הידיעות הדלות שמלקט לעצמו בעת לימודו, ואחר שיזכה כבר להיות בבחינת 'כלי המחזיק ברכה', יזכה עוד לקלוט במזונו עוד ועוד הלכות, כסגולת התורה ש'כלי מלא מחזיק' (ברכות מ).

ונמצא שזוכה לרווח כפול, א. שמנצל איזה שעה לתורת ה'. ב. שמציל עצמו מן החטא, ומתקיים גם בו מאמר חכמינו ז"ל (קידושין פב.) שהתורה משמרת את האדם העוסק בה מכל רע.

בנוסף זוכה האדם בלימודו להחליש את כח היצר הרע שלו, וכדאייתא ברמב"ם (הלכות איסורי ביאה כב, כא) שאין מחשבת עבירה מתגברת אלא בלב הפגיו מן החכמה, וזוהו שהאדם מקדיש עתים לתורה, כבר זוכה להיות מבין אלו שאין לבם פגיו מן החכמה, וניצל מרצונות בלתי רצויים. וכמאמר חז"ל (סוכה נב): 'תנא דבי רבי ישמעאל: אם פגע בך מגולל זה - משכחו לבית המדרש. אם אבן הוא - נימוח, אם ברזל הוא - מתפוצץ'.

ואתה הצנוה את-בני ישראל ויקחו אליך שמן זית

וך כתיבת למאור להעלות נר תמיד: (כו, ט)

על פסוק זה דרשו חז"ל (תורת כהנים סוף פרשת אמור): 'תמיד - אפילו בשבת, תמיד - ואפילו בטומאה, ופירושו המפרשים לפי פשוטו שהוא ציווי שתמיד תהיה המנורה דולקת, ולצורך קיומה בתמידות הותרה גם השבת והטומאה.'

והנה המנורה היא בחינת 'תורה' כמו שאמרו חז"ל (בבא בתרא כה): 'הרוצה שיחכים ידים, וסימנך מנורה בדרום', הרי לנו שהמנורה הוא 'סמל' לחכמת התורה.

על פי זה אמרתי לפרש בדרך רמז כוננת חז"ל במאמרם הנזכר, שאין האדם נפטר מלקבוע עתים לתורה בכל מצב, הן כשהוא בבחינת 'שבת', והיינו שהוא 'תלמיד חכם', כי תלמיד חכם הוא בחינת 'שבת' (זוהר הק' חלק ב דף צד.), והן כשהוא מוגדר כ'טמא' והיינו שהוא 'עם הארץ' [וכמו שרואים בחז"ל שבימיהם היו 'חברים' שהיו מרחיקים עצמם מן הטומאה, ואלו שלא היו נמנים עם החברים ולא התרחקו מן הטומאה נקראו 'עמי הארץ'] גם הוא צריך לקבוע עתים לתורה.

דהנה לפעמים מחזיק התלמיד חכם טובה לעצמו, ולדעתו מאחר שלמד תורה הרבה והוא כבר בקי בכל מכלני התורה, שוב אינו צריך לעסוק בה, ומעתה ביכולתו לקדש כל עתותיו לקיום יתר המצוות. אולם לא ניחא להו לחז"ל מהאי דעתא, ולדעתם מוטל גם על התלמיד חכם לקדש עתים לתורה, כי התורה היא רחבה מני ים וכל זמן שהאדם ימשמש בה ימצא בהם טעם חדש, כי יתחדשו לו בכל פעם כמה וכמה נקודות ופרטי דינים שלא העלה מקודם על דעתו, וכמו שאמרו חז"ל (קידושין פב.) שהתורה משמרת את האדם העוסק בה מכל רע, כי לאחר שימצא בה פרטי דברים שלא ידע עליהם מקודם יהיה שמור מן החטא. ובנוסף מוטל על התלמיד חכם לחוש מפני השכחה אם לא יחזור על תלמודו.

גם ה'עם הארץ' ימצא פתוחו פה להיבטל מן התורה, כי לדעתו תהיה עמלו לבטלה, מאחר שהוא כלי ריקן שאינו מחזיק, וגם אם כבר יזכה לדלות איזה פנינים לא יצא מגדר 'עני בדעת' ועדיין אמור הוא להיכשל בהרבה גופי תורה, ואם בסופו של דבר לא ינקה מן החטא, למה לא ינצל שעויותיו לדברים העושים פירות בעוה"ז...

אמנם חז"ל הקדושים אמרו 'תמיד - ואפילו בטומאה', ואין לך בן חורין מן התורה, ובאשר לטענתו שגם אחר עמלו ישאר 'עני בדעת' וקרוב לדאי שישכשל גם הצאה בחטאים, אין בכך סיבה לפטור, כי גם אם יש צדק בטענה זו, אין זה מצדיק להבטל לגמרי מן התורה, ולהוסיף בכך חטא על פשע. עליו לדעת כי גם אם ייענש על חטאיו והינו בגדר 'רשע' אינו נפטר בכך מלעשות את חובתו בעולם.

וכמסופר על הגאון מוילנא ז"ע, שבאחד השבתות פגע ברשע אחד בשעה שחילל את השבת בריש גלי, ניגש אליו הגאון ואמר לו: אם סבור אתה שיענשו אותך מן השמים רק על עצם החילול שבת,

פרי תצוה
יא אדר א' תשפ"ב
 זמני הדלקת הנרות ומרצ"ש
 הדו"ג 4:46
 מוצש"ק 6:00
 ר"ת 6:40
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
 סוק"ש א' 8:23 | סו"ת א' 9:33
 סוק"ש ב' 9:06 | סו"ת ב' 10:01
 הזמנים לפי שיעון חודש |
 נתיח מס':
607

טיב המערכת

להעלות נר תמיד

אתה קם בבוקר, מתלבש ומתארגן ויוצא לבית הכנסת לתפילה, שם אתה אמנם מניח תפילין ומחפלה, אבל לך אינו עסק, אתה עושה את כל הפעולות הנדרשות אבל כמו רובוט, הלב אינו נמצא שם הכל יבש, הכל אוטומטי, ואז אתה רואה את חברך נכנס לבית הכנסת וכולו מלא התלהבות והוא מתחיל להתפלל מילה במילה טמטם כמונה מעות ואתה רואה ושומע ולך נטם, גם אני רוצה להתפלל 'באמת', גם אני רוצה להרגיש את התפילה ולא רק לדקלם מילים.

על המילים להעלות נר תמיד מביא רש"י את דברי הגמרא 'מדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה, ומלבד הפשט הפשוט שבדברי רש"י אפשר לפרש על דרך העבודה, שהרי אמרו 'נר ד' נשמת אדם, ואם הרבה בני אדם רגילים להתעורר בזמני תשובה כגון ראש השנה ויום הכיפורים, אומר לנו הפסוק 'להעלות נר תמיד, שתמיד צריך להעלות את הלהבות - ההתלהבות לעבודת בורא, ואל לו לאדם לחכות לזמנים מיוחדים כדי להדליק את השלהבת בנשמתו, ואז יזכה שתהא השלהבת תמיד עולה מאליה.

מנהגו של מורנו הרב שליט"א שלא להתפלל בקביעות מסידור אחד, אלא בכל פעם או בכל תקופה להשתמש בסידור שונה, וסיפר שכן הוא ראה אצל הגאון הצדיק רבי יצחק דוד גוטפארב זצ"ל שנהג מידי תקופה לקנות סידור חדש, וכששאל אותו לפרש מעשיו, השיב שהוא מחפש דרך לעורר את האהבה לתפילה, וסידור עם פידוש חדש מעורר בו את האהבה לתפילה.

אם אתה מרגיש שאהבה מתפלה ועובד את ד' כמו רובוט וחסר לך ההתעוררות - השלהבת אל תחכה שיקרה נס שיעורר אותך, אלא תעשה בעצמך מעשה סוד בבוקר כשאתה נכנס לבית הכנסת חפש סידור אחר שאינך מורגל אליו, או עשה איזו פעולה אחרת שתבטל את ההרגל, וכך עלינו להיות תמיד עדיניים להתעורר ולעורר את עצמנו בעבודת השי"ת, וכשאדם יתמיד בדרך זו יזכה שבמשך הזמן זה כבר ישתרש אצלו 'עד שתהא שלהבת עולה מאליה.

(לפי טיב חזו"ת-תשובה)

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
 באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
 ההודעות

מעלת וקדושת התפילין

וְהָיָה עַל מִצַּח אָזְנוֹ... וְהָיָה עַל מִצַּחוֹ תְּמִיד לְרִצּוֹן לְהִם לְפָנֵי ה'... וְפִרְשֵׁי וְהָיָה עַל מִצַּחוֹ תְּמִיד - וְלְדַבְרֵי הָאוֹמֵר (ויקרא ז:)

עודדה על מצחו מכפר ומרצה, ואם לאו אינו מרצה, נדרש על מצחו תמיד, למלמד משמש בו כעודד על מצחו, שלא יסיר דעתו ממנו:

הקדושה הנשגבה שבמשכן וכל עניניו

הנה הדברים ידועים שהקדושה העליונה שהיתה שורה על כל הקשור לעניני המשכן והמקדש איננה ניתנת לתיאור כלל, ולא בכדי או מקוננים על חורבן הבית זה קרוב לאלפיים שנה. ובכדי להמחיש עד היכן הורגשה קדושה זו, נביא את המסופר במדרש (בראשית רבה פרשה ס"ה ס"ב) על יוסף משיטת שהיה מתחילה יהודי שפקר מעליו עול תורה ומצוות, והיה נמנה על הבריונים שהתקבחו אל המלכות הרשעה שהחריבה את בית מקדשינו.

היה זה בשעת החורבן, גם אז לא העיזו המחריבים בתחילה להיכנס לחר הבית מרוב קדושתו, ובקשו מקדום לראות איך יכולים לחלל את קדושת המקום ע"י אנשים מישראל. ועל כן אמרו לו ליוסף משיטת שהוא יכנס תחילה, ומה שיציא משם יהיה שלו. יוסף שכאמור פרק עול בוראו, היה כל כך רחוק מיהדותו עד שלא ידע כלל ממעלת הקדושה היתירה שאודותיה ידעו גם הגויים, ועל כן הסכים לחלל את הקודש, ונכנס, והוציא משם את המנורה הטהורה. ואעפ"כ לא העיזו הגויים להיכנס אחריו, ובקשו לראות איך הוא עושה זאת שוב, ולכן אמרו לו שתנאם הראשון אינו חל על המנורה, כיון שאין דרכו של הדיוט להשתמש בה, ועל כן יכנס שוב וכל מה שיציא מעשיו תהיה שלו.

כאן כבר טיב יוסף משיטת, כי בהכנסו נוכח גם הוא להכיר בקדושת המקום ושוב לא העיז לחלל את הקודש. לאור סיורו הבטיחו לו גם המכס מהג' שנים הבאות אם יסכים להיכנס שוב, והיה זה הון תועפות, ואעפ"כ סירב, באמרו: לא די שהעסתי לאלהי פעם אחת, אלא שאכעיסו פעם שניה!?! כיון שכן המיתווה מתוך יסורים נוראים, והיו מנסרים בעצמותיו, ואעפ"כ לא התחרט על סיורו, והיה מצווה ואומר: ווי אי אוי שהעסתי לבורא.

עובדא זו מגלה לנו איזה קדושה גדולה היתה שורה בבית המקדש, עד שגם הגויים חשו בו, ולא העיזו לפגוע בקדושתו, וגם מי שהעיד מתחילה להיכנס, היה זה רק מהעדר ידיעתו מקדושת המקום, וכשנודע על על כך, כבר היה מוכן למסור נפשו למען בוראו גם מתוך יסורים נוראים.

ועל קדושת הציץ מסופר, מהגה"ק מרדכי'ן ז"ל ע, [המסנה 'בעל הנבלה' על שם שיטתו הידוע לגבי סוג התבולה שהיה בימי משה, ולענין חיובו בזמן הזה] שא"ת מפעולותיו למען גילוי התכלת היתה, ההשתדלות לראות את הציץ הקדוש, שחוט התכלת חבור לו, ואכן הצליח להיגשע עם מלך רומי שבימיו, ושטח לפניו את רצונו שיכניסוהו לגנוי המלכות כדי להציץ בציץ, ולבסוף קיימו את בקשתו, אולם תיכף בראותו את הציץ הקדוש נפל חלשות, והרגישו גם הגויים שלא תהיה ביכולתו לסבול הצצה נוספת ומחשש פן ימות הוציאוהו תיכף משם, ולא ניתן לו הרשות שוב להתבונן היטב בטיב צבעו של התכלת. עכ"פ רואים אנו שקדושה זו שהיתה במקדש ועל בגדי הקודש היתה קדושה מוזשית גדולה ונשגבה.

קדושת התפילין יתירה על של ציץ

לאור הדברים עליו להתעורר מאוד בראותו מה שהזוהו חז"ל בגמרא (שם ז') להיוהר בקדושת התפילין מק"ו מקדושת הציץ. והא לך לשונם: 'דאמר רבה בר רב הונא חייב אדם למשמש בתפילין בכל שעה ושעה קל וחומר מציץ, ומה ציץ שאין בו אלא אזכרה אחת, אמרה תורה על מצחו תמיד שלא יסיר דעתו ממנו, תפילין שיש בו אזכרות הרבה על אחת כמה וכמה' ע"כ לשון הגמרא. הנה ילך מדברים שבמיטת מה יתירה קדושת התפילין מקדושת הציץ, ולכן צריכים להיות זהיר מאוד בקדושתו, ובירמב"ם (הלכות תפילין פ"ד הלכה י) מבטא את הדברים במפורש, חז"ל: 'חייב אדם למשמש בתפילין כל זמן שהם עליו, שלא יסיר דעתו מהם אפילו רגע אחד, שקדושתן גדולה מקדושת הציץ, שהציץ אין בו אלא שם אחד, ואילו יש בהם אחד ועשרים שם י"ד ק"א בשל ראש, וכמותן בשל יד' עכ"ל.

[אגב נענין קדושת התפילין אהם גם בספר 'מורכי אברהם' מוקי' הרי"ה ר"י אברהם מורכי ביישישי ז"ל, שכתב בו: 'לכתיבתו ע"י המשיח ע"י רב המה שאלו אצל הנלקי הראב"ד רבי יודו יעניין ז"ל, לקבל את ברכתו, אמר, ל' כי התפילין הם בנות הכוכבים שהיו בקודש הקדשים.]

חובת הזוהרות בקדושת התפילין

והדבר נוסק גם בשו"ע (סימן נ"ח סק"א) ש'חייב אדם למשמש בתפילין בכל שעה שלא יסיר דעתו מהם', ובמ"ב שם (סימן א') ד"ה בכל שעה כתב: 'בכל שעה שזכרו דע"י זכור עליהן תדיר ולא יבוא לידי היסח הדעת'. וע"י עוד במ"ב (סימן פ"ד סק"א) חז"ל: 'מצוה מן המובחר, שיהא דעתו תמיד על התפילין, ושלא יסיר דעתו מהן למשון ולהרהר במחשבות רעות, שטמטעם זה חייב למשמש כל שעה שלא יסיר דעתו מהן, וזאת בשעת תפילה והלימוד, א"צ ליתן דעתו על התפילין עכ"ל.

לאור האמור מוטל על האדם להיות זהיר מאוד בקדושת התפילין, ולדעת כי בעוד התפילין מונחים עליו אסור לו להסיח דעתו לשום דבר של חולין, ועל כן מן הראוי לעורר על המכשילה המצויה בימינו בהזוהר מודגלים ב'פלאפונים', והמה בצלצוליהם מכשילים את בעליהם להסיח את הדעת, ולפעמים גורמים גם להעומדים בסביבתם 'היסח הדעת', ועל כן חובה גמורה היא לכל הנכנס לבית הנכנס להתפלל לכבוד את הפלאפון טרם הכנסו.

מעשה רב מגדולי ישראל

ואביא איזה עובדות מגאון ירושלים שהוקירו את הזוהרים בקדושת התפילין: סיפר זקני בעל 'מעדי השלחן' ז"ל, על הגאון הצדיק רבי זעליג ראובן בענגיס זצ"ל - גאב"ד ירושלים. שבשנותיו האחרונות כשנחלש כוחו התפלל בביתו, ותלמידי ישיבת 'תורה ויראה' באו לביתו כדי לארגן לו מניין. ופעם שאל דבר מה לאחד הבחורים באמצע התפילה, והבחור לא ענהו כיון שהיה מעוטר בתפילין, לאחר מכן נמלך הבחור שמא עשה שלא כהוגן, כי שמא יש בכך פחיתות הכבוד להרב ועבר בכך על ציווי חכמינו ז"ל להיות זהיר מגחלתן של תלמידי חכמים, ובא להימלך עם רבו ה"ה זקני הנ"ל זצוקלי"ה, וענהו זקני ז"ל, שבודאי לכתחילה משום כבוד התורה צריך לענות לרב, אולם מאחר שלא נתכוון לגלול בו, וכל כוונתו היה שלא לדבר בתפילין, בטוח הוא שהרב אינו מקפיד עליו. ואכן כעבור זמן מה בן הגאב"ד את התלמידים בתורה ויראה, ואמר שמחתם חולשתו אין לו כח לכתוב לכל תלמידי 'תעודת הצטיינות', ועל כן יכתוב רק אחת בכתב ידו, וממנו יעתיקו ההנהלה תעודות ליתר בני החבורה במכונת כתיבה [כפי שאנו לא רואים עדיין סמנת צילום], ואת התעודה שיכתוב הוא תהיה מיועד לאותו בחור שהקפיד שלא לדבר בתפילין, לאות הוקרה ורצה ליתן לו הצטיינות בכתב ידו, ואז ראו שצדק בעל מעדי השלחן...

כעין זה סיפר הרה"ר ר' זאב אשכנזי שליט"א, שבדיניה היה עובדא, שאחר שנעשה בר מצוה התפלל במנינו של הרב"ד מקודש הגאון רבי יודו יעניין זצ"ל, ובאחד הימים בעודו מעוטר בתפילין שאלו הרב"ד מה השעה, והרהר לרגע האם לדבר עם התפילין, ותיכף לאחר מכן השיב משום כבוד התורה. הרב"ד יד לטוף דעתו, והמתין עד אחר שחלף תפילין, ופנה אליו שוב ושאלו, הנכון שאתה מקפיד לא לדבר בתפילין? וכשנענה לחיוב, אמר לו הרב"ד אי"כ הכשלתו אותך לדבר עם התפילין, וביקש סליחתו על כך. [למתינו שדבר יש לומר שבכונן דא אין איסור להשיב, מאחר שגם הרב"ד לא ביקש לדעת את השעשן כי אם לצורך מצוה.]

השי"ת יעזרו להניח תפילין בלא היסח הדעת, ולשעבד בוה כל תאוות לבנו ומחשבתנו לעבודתו יתברך.

ספק אם קרא קריאת שמע

א. ספק אם קרא קריאת שמע, וכן מסתפק אם ביוך את ברכותיה, וזוהר וקורא, ומברך לפניו ולאחריה (סי' ס"ז) אם וביה"ל ד"ה ספק.

ב. והטעם, דסוברים דקריאת שמע דאורייתא, כלומר דהא זכתיב וברת במ בשבתך בביתך וגו' קאי אפרשה זו גופא, שחייב לדבר בו בשעת שכיבה ובשעת עמידה, לפיכך אם נסתפק אם קרא קריאת שמע או לא, חייב לחזור ולקרות ככל ספיקא דאורייתא (סי' ס"ג).

ג. וכל דבר שהוא דאורייתא חייב לברך עליו, ואין כאן משום ספק לא תשא וגו', דאיתי ספק עשה קריאת שמע ומפיק ספק איסור לאו דלא תשא וגו' (לבוש סי' א').

ד. אף על גב דהרבה פוסקים סוברים דפרשה ראשונה הוא מדאורייתא והשניה הוא מדרבנן, ויש מן הפוסקים שסוברים דרק פסוק ראשון הוא מדאורייתא, וכ"ש הברכות דלכו"ע הוא מדרבנן, ולמה כשיש ספק צריך לחזור ולקרוק את כולה וברכותיה, והרי ספק דרבנן לקולא, וכל דבר שחייב רק מדרבנן, בספק אינו חוזר, ויש לומר שכך היתה התקנה מתחילה, שכל זמן שקורין קריאת שמע חייבים לקרואה בשלימותה כעיקר התקנה, וברכותיה, אם לא במקום שהתירו בפירוש לקרוק רק מקצת מהפרשיות (סי' ס"ג).

ה. ונראה דאם יש לו ספק בברכת ק"ש לפני הק"ש אם אמרה, צריך לחזור ולברך, כיון שעוד לא קרא ק"ש, צריך לברך כדי לקרות ק"ש, וכמו שמבואר דכן היתה התקנה (אפי' ישראל ח"ט סי' ט"ז).

ו. והביאור בזה הוא, דדבר שאנו מסופקים דרבנן ובדאורייתא, וא"א להיות או שניהם לאיסור או שניהם להיות, אזלינן לחומרא אף בדרבנן, וא"א להפריד ביניהם ולומר שאת החלק שהוא מדרבנן אמר ואת החלק שהוא מדאורייתא עדיין לא אמר, ואף לפוסקים דרק פסוק ראשון דאורייתא א"א לומר שקרא כל הק"ש והניח פסוק הראשון, ולכן חייבונו גם על אדרבנן שלא לזלזל בדרבנן (ש"ח ח"ט ש"ח דברי המס' סי' ע').

ז. בכל דינים אלו אין חילוק בין ק"ש של שחרית לק"ש של ערבית (ש"ח סי' א').

ח. מש"כ המחבר שבמקום ספק חוזר וקורא אותה בברכותיה, לכאורה כל זה דוקא בשלא עבר זמן קריאת שמע, אבל בעבר זמן של ג' שעות, שוב אינו מברך לא לפניו ולא לאחריה מחמת ספק, דאז ה"ל ספיקא דרבנן, ידי חובת קריאת שמע אינו יוצא דכבר עבר זמנה, אבל זה אינו, זמן זכירת יציאת מצרים נמשך גם אחר ג' שעות, א"כ הוא חייב עדיין ע"כ בברכת אמת ויציב עד שעה רביעית, ואם עבר שעה רביעית, מכאן והלאה לא נתקנו ע"ז ברכה, אבל יאמר מחמת ספק איזה פסוק של יציאת מצרים (סי' ס"ג).

ט. ונראה פשוט שכל זה שצריך לחזור

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

כי אם בשובו מדרכו

שנים רבות עבדתי כמשיגה כשרות באחת המסעדות היוקרתיות. באחד הימים זיהיתי במסעדה פנים מזכרות מאוד. התבוננתי ולא הצלחתי להיזכר מהיכן אני מכירו. כשהתקרבתי הוא קרא בשמי ונתן לי שלום בשפת האידיש ושאל אם אני מזהה אותו.

עכשיו נפל לי האסימון. היה זה בן של מר שהסיר מעלי כל סימן של דת ולכן לא זיהיתי אותו. התעניינתי בשלמו והוא סיפר לי שהוא התארס לפני תקופה, וחושש להתחתן לפני שהוא מסודר עם דיירה, והוא באמצע תהליכים לזכות בדירה, אך זה תקוע ולא מתקדם. שאלתי אותו אם אני מסודר לך את העניין מה אתה מוכן לעשות בשביל זה?

אני רוצה שתחזי חיי קדושה וטהרה ושמירת שבת כהלכתו בתמורה לדיירה המבוקשת!!! החתן התייעץ עם ארוסתו והיא הביעה את רצונה להתחזק ולקבל על עצמה שמירת המצות. הוצאתי דף ועט והחתמתי אותו על החוזה והמשכתי לעסוק בעבודתי.

חלפו שבועיים ולמסעדה הגיע אורח, נאמר לי שהוא לא אחר מאישיות חשובה מאוד בעל השפעה בעיר מגוריו של הבחור שהתחייבתי לסדר לו את הדירה. בקשתי להיות המלצר שלו והגשתי לו הכל בנעימות. אחרי שאכל כהוגן שאלתי אותו מה גרם לו להיכנס למסעדה שלנו ששנים רבות אני עובד כאן ולא ראיתי. הוא השיב שטעה בשעה של פגישה חשובה בבנין שנמצא מעבר לפינה, וחיפש מקום כשר לסעוד את ליבו.

הסברתי לו שהוא נכנס לכאן, מכיוון שהתחייבתי לזוג שלא מתחננים בגלל מצבם הכלכלי, והבטחתי להם שאעזור להם לזכות בדירה ואין לי מושג מהיכן להתחיל, אך הנה אתה כאן בשביל זה. הוא התרגש מאוד וביקש שאמסור את כל הפרטים לעוזר שלו שישב עמו, והוא אכן תוך שבועיים סידר את העניין.

החתן התרגש אבל ביקש הוכחות שזה בא מפעולתי בנייני. רק אחרי ההוכחות עמדו בני הזוג בהתחייבות שלהם והקימו בית כשר בישראל. מרגש עד כמה ה' דואג לבניו ועושה כל מיני תכסיסים כדי להשיב את בניו לכור מחצבתם. בעל המעשה:א.א.

הפעונים לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזנן לשלוח אל ר' שפתה ספואלס בפקס: 15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

בישראל. והכל המתינו להגעתי של הרבי הגדול הכתב סופר לארמונו, כדי שירים את תרומת הענק כפי שהבטיח, לטובתם של עם בני ישראל.

הגיע הכתב סופר סמוך ועראה אל המקום, יצא הברון לקראתו בכרכרה הדורה ומפוארת הרחוקה לפניו סוסי לבנים אבידים, וקיבלו בכבוד מלכים - מאן מלכי רבנן (יש) ושמח מאוד על האורח הגדול שהופיע ביקרו בצל קורתו.

הגיעים ברוב כבוד והדר אל הארמון, הכניס בעל הבית את האורח ופמלייתו אל הסרקלין המפואר, שם על | הפשך בעפוד הבא <

מסירות נפש

ואתה תצוה את

בני ישראל

בספינת דיגים עזומה וחלשה שכזו... אך הרבי לא שת ליבו לקריאותיהם, ונכנס להפלגתו המסוכנת ביחד עם תלמידיו הנאמן.

והנה בצאתם לדרך הפלגתם בתוכני שלוליתו של נהר הגדולה חשו בסכנתם הגדולה, כאשר מצד אחד לא ניתן להתקדם לשום מקום, כשהכל מסביב חסום בחתיכות קרח ענקיות, ומאיך נפילות הגושים הרציפה כל העת אל תוך הנהר מגבירה את גלי המים הרבים לכל עבר, וגם מכניסה אותם לסכנה תמידית

שכמעט לא ניתן להינצל ממנה. והרי מהאי טעמא קיימא לן בפרק אלו מציאאות (ב"מ ד): "כל המציל מזוטר של ים ומשלוליתו של נהר הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתייאשים מהם".

בראותו כי כן נעמד לו הרבי ר' שמעלקא באמצע ספינתו הזעירה בלב הנהר הגועש, ומתוך התלהבות ודבקות עצומה החל לומר "שירת הים", כשתלמידיו הנאמן ר' משה לייב עונה אחריו פסוק בפסוק בקול רעש גדול. לפתע באחת מצאה לה הספינה נתיב פתוח בלב הנהר, הם החלו להתקדם בהפלגתם בינות לקרחי הענק, ובכל מקום שהתקדמה הספינה זזו להם גושי הקרח הצידה, כמי שמפנים את הזירה לפתוח הדרך, והניחו לה לספינה הקטנה לפלס לה דרך בניתובים ים.

הגויים הרבים תושבי עיר הבירה שעמדו סביבות הנהר וחזו בפלא הגדול התפעלו והתרגשו מאוד, ונעשה מזה רעש גדול, בכל מקום שעברו התקבצו הבריות והתקבצו אל החוף כדי לחזות במו עיניהם במופת הנורא. חיש מהר השמועה פשטה כנפיים והגיעה עד שיערי ארמון, ומשרתיו הנאמנים של הקיסר סיפורו לפניו על הפלא המורחש זה עתה בנהר הגדול, כששני יהודים מפלסים להם דרך בנייני ניסים בספינתם הקטנה, וכל העם עומד וצופה בפלא הגדול סביבות הנהר.

ביקש המלך שברצונו גם כן לחזות במו עיניו בתופעה המשונה, יצא אפוא המלך בלוויית פמלייתו הכבודה, ונעמד לתצפית על החוף. במשקפת הדורה שהגישו לידי הביט היטב בכל המתרחש כשכולו אחוז השתאות. הוא הבחין מיד שמדובר בשני יהודים נכבדים וחשובים, המנוטים את דרכם בנהר לבדם בלא שום מלח או נהג, בפיחם מתפללים תפילות נשגבות, ובכל מקום שמתקדמים נעים הקרחים חזים מעצמם הצידה והגלים מתרחקים כמי שמרכינים ראש לעומתם, ומתוך שירתם הנלהבת מתקדמים הם בשיטות על פני הנהר.

החליט הקיסר החכם להמתין עד הגעתה של הספינה הקטנה אל החוף, ולבחון בעצמו מי הם אותם אנשים כמלאכים שחוללו מופת עצום שכזה! הספינה התקדמה בבטחה אל צלע החוף, כשהרוטומה מכוון בדיוק אל המקום בו עמדו רגלי המלך על החוף... והנה הטילה הספינה עוגן ונצעה לפני המלך ופמלייתו, כשמתוכה יוצאים בשמחה ובהדר שני הצדיקים הגדולים.

תיכף כראות הקיסר את הרבי ר' שמעלקא הזקן יורד מירכתי הספינה הכירו על אתר, בהיותו רב הכולל של המדינה כולה, ורבו של כל בני הגולה, וכבר הספיק להיפגש עימו כמה פעמים באירועים שונים. הוא נתפז מהר לקראתו לברכו לשלום, ושאלו בהרדה מדוע סיכנו עצמם לצאת למסע מסוכן שכזה בנהר השוצף בעת שאין נפש חיה על פני הנהר כולו?!

הסביר הרבי למלך שהוא נאלץ להיחפז תיכף ומיד ולצאת בדרכו אליו במסירות נפש, מחמת הגזירה הנוראה שיחולת על ראש היהודים, ולגודל הדחיפות והסכנה שבאותה גזירה קשה היה מוכרח ועומד לצאת להצלתם של ישראל וגם מבצע של מסירות נפש, ושהוא מודה להשי"ת על הניסים הגדולים שעשה עמם בדרכם, והביאם ביסירות עד רגלי הקיסר בעצמו!

המלך הגדול שהיה נתון תחת הרושם העז וההתפעלות העצומה מן הניסים הגדולים שנעשו עם הצדיק, כפי שראה זה עתה במו עיניו, החל להתנצל שכנראה השרים והיועצים בלבד את דעתו בשמועות שוא ומדוחים על היהודים... והנה רואה הוא עתה שהיהודים קרובים מאוד אל ה', כאשר הם מצידים מוכנים למסור את נפשם עבורו, ואף הוא מצידו עושה עמם ניסים ונפלאות גדולים ועצומים כאלה, ולפיכך הרי הוא מבטל את כל אותה הגזירה מיידידת מלך ולא, ובאה התשועה הגדולה לישראל!

אמר על כך הרבי ר' שמעלקא, שבכתבי האריז"ל מבואר, שבעתותי הגזירה הקשה, כאשר נראה קטרוג קשה מרחף ואין שום אפשרות לבטלו, יש לצאת 'במסירות נפש' על קידוש ה', ומכוח מסירות נפש מתבטלים הגזירות! והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם. § § §

מון הכתב סופר זצוק"ל, רבה הגדול של פרשבורג יצ"ו, ומנהיג עדת ישראל בארץ אונגארין, הגיע באחת ממסעותיו לצרכי הכלל אל סירתו המפוארת של הברון רוטשילד הראשון ז"ל.

המזובר היה בצורך של תרומת סכום אדיר שנצרך בחייפות לצורכיהם של ישראל, רבנים ועסקנים שהיו מעורבים בסוד הענין כבר נדברו כמה שיחות מקדימות עם הברון הנכבד, ר' מאיר אונשל רוטשילד, שהתפרסם כבעל צדקה גדול, וכגודל עושרו האדיר כן גודל צדקתו אשר פעל ואשר עשה

כתב הבעל הטורים: "לא הזכיר משה בזה הסדר (בפסח תצא), מה שאין כן בכל החומש, שמשעה שנולד משה אין סדר שלא הזכיר בה. - והטעם משום שאמר (ג) 'מזני נא מספרך אשר כתבת', וקללת חכם אפילו על תנאי באה (מכאן א), ונתקיים בזה" ע"כ. וכה' בזהוהר הק' (ח"ו רסו).

וביאר בספה"ק "דברי תורה" להרה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש זצוק"ל (מהדורא ח' את לא ותי' טעם שנבחרה לה פרשא דידן: "כי בפרשה זו תצו"ה חל לעולם ז' אדר, יום פטירת משה רבינו. ובשנת העיבור חל בפרשה זו ז' אדר ראשון, אשר הוא העיקר ז' אדר הראשון".

הוסיף, שכן מציונו בעוד צדיקי עלינו, שבאותה פרשה שנסתלקו לבית עולמם אין בספריהם חיזושי תורה לאותה פרשה, או שיש מעט זמנעט לרמז הלל. כדוגמת ספה"ק "גועם אלימלך", שבפרשת ויקהל שבה נסתלק לא נדפסו מאמרים בספרו. (וכותבו שלקו נסודו שלא במקום רק בשלהי פרשת פקודי, מ"ב בסה"ק "אוהל אלימלך" (סי רפ"ט ע"ש). והביא שכן הוא בהסתלקות הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זצוק"ל בעל "בני יששכר", והרה"ק רבי צבי הירש מדייטשוב זצוק"ל בעל "עטרת צבי", ומי יבוא בסוד קדושים.

ובסברת עומק טעמא דמילתא ביארו בספרים הקדושים, שבמאמר משה רבינו ע"ה רעיא מהימנא שם "ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת", השליך נפשו מנגד במסירות נפש עצומה בשביל טובתם של ישראל והצלחתם, כדי שיהא הוא כפרתם של ישראל. שהרי בכך נמצא שיאבד זכרו מכל וכל, ולא יזכרו שמו לא בזה ולא בבא, כי כל שמופקע מן התורה אין לו שום זכר שם ושארית נצח, וכמי שלא היה משה מעולם כלל.

וכן פטירתו מן העולם ביום ז' אדר אף היא יש בה מסירות נפש שלמה לטובתם של ישראל, כנודע שהיה מתפלל ומבקש תקט"ו תפילות כמנין 'ואתחנן' (וי"ט ג) כדי שיזכה להיכנס לארץ, אך בפטירתו מסר נפשו על ישראל, שיתקיים שפך חמתו על עצים ואבנים ולא על בני קל חי כנודע. וכן הוא בפטירת שאר הצדיקים, שמוסרים את נפשם לטובתם של ישראל, ולכן מיתת צדיקים מכפרת (מ"ב כת). והיינו שטעה בו המן הרשע כששמח בנפילת גורלו בחודש אדר מחמת שבו מת משה (מצלה ג'). אך לא ידע שבו ביום נולד מושיעו של ישראל, שאף פטירתו בחודש זה יש בה מסירות נפש לטובת הצלתם של ישראל, והיא שתעמוד להם להינצל מגזירתו הרשעה, בחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה. § § §

בימיו של הרה"ק הרבי ר' שמואל שמעלקא מניקלשבורג זצוק"ל ז"ע, גזרה מלכות הרשעה גזירה קשה על ישראל, ובהיות שבאותה עת נשא הרבי ר' שמעלקא ברמה במשרת ר'ב המדינה כולה, נצרך לנסוע בשתדלנות בעצמו אל עיר הבירה, כדי להיפגש שם עם המלך בארמון המלכות, ולבקש מלפניו על ביטול הגזירה.

היה זה בשלהי ימי החורף, בעת הפשרת השלגים, כאשר כל הזרעים בחזקת סכנה, מחמת הנהרות והאגמים העולים על גדותיהם ושוצפים ושוטפים בכל מקום, והארץ מלאה מיט ורפש, ואין זה זמן המוכן לנסיעת רחוקות.

ברם, ההכרח לא יגונה, ומחמת דחיפות הענין נאלץ הרבי הק' לצאת לדרכו בתוכני סערות השיטפון הגדול, באומרו שאותה גזירה גובלת בעניינים של 'פיקוח נפש', ולהצלחתם של ישראל יש לפעול במסירות נפש!

אך דא עקא, בדרכו נצרך הרבי לעבור את הנהר הגדול החוצה את עיר הבירה, שבימים אלו של סוף החורף כולו מלא בגושי קרח ענקיים, הגופלים לתוכו כל העת בעקבות מפלות השלגים שבהרים הסמוכים. המעבר בנהר היה בלתי אפשרי, ואף גבל בסכנה גדולה מחמת מפולות הענק שדרדרו כל העת גושי קרח ושלג שגלשו היישר אל תוך הנהר. לפיכך לא נמצאה עבור הרבי שום אונייה או ספינה שתהיין לחצות את הנהר בעת הסכנה, כולם שבתו ועגנו בחוף הסמוך בהמתנים לעת הכושר כשתסתיים המפלות עם הפשרת השלגים הרבים, ויוכלו לצאת לדרכם.

הרבי ר' שמעלקא לא היה יכול להמתין כלל, אצה לו הדרך אל ארמון המלוכה, כדי להספיק את שתדלנותו לביטול הגזירה המרחפת על ראשי עם הקודש. בלידת ברירה הציע לפניו תלמידו הנאמן שהתלווה עימו בדרכו, ה"ה הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זצוק"ל, בראותו את גודל צערן של רבו, שישכרו הם עצמם בספינה קטנה אחת, והיא עצמו משמש בה בתור 'מלח' המנהיג את הספינה...

בהעדר כל אפשרות אחרת לחציית הנהר נאות הרבי לעצתו של ר' משה לייב, ואכן שכרו לעצמם ספינת דיגים קטנה, התיישבו בתוכה במנוחת הדעת ומנוחת הנפש, בהשליכם את יהבם על קונם ריבון כל המעשים ב"ה, והפליגו לדרכם פנימה אל תוכני הנהר השוצף בכל עז.

הגויים הרבים שהתאספו והתגודדו סביב צעקו לעומתם בקול גדול שזו 'סכנת נפשתי!' ואין שום סיכוי באפשרות להגיע במצב כזה שהנהר שוצף ועולה על גדותיו, ויכולו מלא אבני קרח ענקיים לשום מקום, ובפרט שלא

תקדורות זהב ברפידות משי התיישבו לשיחה נעימה, שבמהלכה ניכרו הכתב סופר בברכת הטובה.
במהלך השיחה התפאר ר' מאיר אנשל באוני הכתב סופר על החידוש האחרון מבית היוצר של הרוטשילדים... וסיפר שמשרתיו הנאמנים האמונים תדיר על שמירת התורה והמצוה, 'הצליחו' להמציא 'פסנט' מבריק להעמדת השיער המסורק של בנותיו בשבת קודש, באופן שיישארו שערותיהן מסורקות בזיפין במשך כל השבת כולה, בדיוק כפי שהעמידה אותן המוסרקות בערב שבת! - כאשר בעזרת חומר נגיל מסוים הנמרז בעדינות על השיער מערב שבת מתייצבת התסרוקת על עומדה ואינה מתפרקת אפילו בעת השינה!
כששמעו זאת הכתב סופר, וכראותו את השמחה וההתפעלות שמספר זאת לפניו הברון, מיהר לסיים את הביקור, ונראה על פני קדשו שאינו מרוצה מכך.
עם סיום הביקור הרים בסירת רוטשילד, יצא הברון בנימוסין ללוותו, וברכו זה לזה לשלום.

בדרכם שאלו התלמידים את הכתב סופר, מדוע נראה היה על פני קדשו שאינו מרוצה מאותו 'פסנט' שהומצא בבית רוטשילד?
ענה הרבי הק' בהתעוררות ובהתרגשות, כאשר קיבלו את התורה בהר סיני התחייבו עליה בקבלת 'נעשה ונשמע' לשמור עליה במסירות נפש! אנו עומדים ומצווים למסור את נפשונו בעד כל תג וכל סעיף קטן שבשולחן ערוך! - באם מצווים ועומדים אנו שלא לסרוק ושלא לקלוע את השיער בשבת קודש, הרי שמקבלים אנו את המצוה בשמחה וברצון, לשמור עליה מכל משמר! ולא קיבלנו מצוה זו כדי לחפש ולהמציא 'פסנטים' שונים איך 'להסתדר' עם ההלכה... במקום 'לעקוף' את דיני התורה בהמצאת פתרון 'לבעיה'... עלינו לשמור בתורתנו וביהדותנו, ולשמור את השבת קודש בשלמות ובמסירות נפש!
* * * *

באחת ממתנות השואה בארץ ליטא, התענו והתייסרו ברעב הקשה אם ובה, שהוגלו מן העיר 'קובנא' הגדולה לאלקס, וביחד עם שאר יהודי העיר שעוד נותרו בחיים נאבקו בתנאים הקשים שבגטו על חייהם ועל קיומם.
יום אחד חילקו הנאצים הסדיסטים לאסירים העקורים בשר פיוגלים מנבילת חמור שהתפגרה בחצר המחנה, חלק מן האסירים, שלדי אדם, רצו והתנפלו על בשר הנבילה וחטפו לעצמם ברעבון הקשה והגורא כמה נחתי בשר, מזון שלא היה מצוי כלל וכלל במחנות העיניים.
גם הבן הצעיר הצליח לתפוס לעצמו מעט בשר מנבילת החמור, והביאם במשחה לאימו המסכנה, באמרו אליה, שהאסירים שהתגודדו עם סביבות הפגור אמרו משמו של הגאון הקדוש בעל ה"דבר אברהם" זצוק"ל, שנמצא אף הוא באותה שעה ביחד עם אחיו היהודים בגטו קובנא, [נסתלק שם על קידוש השם בשנת תש"ג], שמפאת פיקוח נפש מותר לאכול את בשר החמור!
האם הצדיקה הזדעזעה עד עמקי נשמתה, כיצד ניתן לאיש ישראל לאכול גם נבילה וגם טריפה?! ושלחה את בנה שייגש בעצמו אל הרב וישמע את פסקו כמו אזוניו, ולא יסמוך על פי השמועה המתהלכת בין יהודי הגטו.

כשהגיע לפני הרב והזיע את שאלתו, החל הגאון להתעניין מיהו הבחור ומה מוצא משפחתו, והתברר שהוא ממשפחת מייחסות שבישראל נצר למשפחת רבנים גדולים תלמידי חכמים יראים ושלמים. - אמר לו הרב, כל היתר שסמכתי בדיעבד שבדיעבד אמרתי לאנשים פשוטים שבאו וביקשו לחתור ולהמציא להם היתר... אבל אתה ממשפחה חשובה ומייחסת שכזו, אין היתר מתאים עבורך, בטוהני שאבותיך ואבות אבותיך לא ניהא להם בהיתר מפוקפק כזה, עדיף לך להימנע מכך!
ותיפק הוסיף הדבר אברהם וגילה את אחוזו של הבחור מכבושונו של עולם: דע לך נאמנה, שכל המלחמה הנוראה המשתוללת עתה בעוז ותעצומות בכל העולם, לא נועדה כי אם בשביל עם בני ישראל!
כאשר יצאה מאחורי הפרגוד הגזירה הקשה והנוראה שלא בטלה מימי המן הרשע "להשמיד להרוג ולאבד" (אסתר ג, יז) רחמנא

לישבנו! מחיצה של ברזל קשה מאוד נפסקה בין ישראל לאביהם שבשמים! - הדבר היחידי שבכוהו לשבר את מחיצת ברזל נוראה זו הוא "מסירות נפש"! כל יהודי הזוכה למסור את נפשו בזמנים קשים הללו שובר את מחיצת הברזל, ועולה ומתעלה לפני קונו, או בחיים או במיתה והריגה! - שמע נא לעצתי הנאמנה אליך, אל תמתין שיבואו הגויים לעקוד את נשמתך במסירות נפש על קידוש השם, תהא אתה מקדים ותופס בכוח זכות אבותיך הקדושים במידת "מסירות נפש", אל תקרב את פיך הקדוש לשבר פיגולים זה בשום אופן! ובזכות המסירות נפש תזכה לבקוע אותה מחיצת ברזל בחייך!
הבחור חזר אל אימו עם הפסק הברור והנחרץ של הגאון הצדיק, ואכן מאותו יום שמרו השנים יחדיו על כל מצוות התורה במסירות נפש, הם לא ויתרו על קלה כבחמורה, ועמדו על כך עד מסירות נפש ממש. ובבוא העת זכו להינצל בניסים מופלאים מתוככי גיא ההריגה הנורא, והינם מן המשפחות היחידות שרודים שנתורו בחיים מגטו קובנא, אחר שרוב מגני ורוב בנין של יהודי קובנא עלו על מוקדה הי"ד, ובזכות מסירות נפשם זכו להינצל ממוות לחיים ומאפלה לאור גדול.
ללמדך עד היכן מגיע כוחה של "מסירות נפש", שבסגולתה לשבר את כל המחיצות הקשות, ולפתוח את כל השערים!
* * * *

מרון הראב"ד הגה"צ רבי פנחס עפשטיין זצוק"ל היה עושה את דרכו תדיר מביתו שבשכונת 'בתי ברויא' [שטטליאן] הסמוכה לרחביה ושערי חסד, עד היכל בית דין הגדול של 'העדה החרדית' שבמאה שערים. זו היא כבדת דרך ארוכה ולא קלה כלל ועיקר, ובכל זאת העדיף הצדיק אף בשנות זקנותו לעשות את כל דרכו ברגל, הלך וחזר, ושלא להיעזר באוטובוסים שנסעו בין שכונת ירושלים, ולא זו בלבד, אלא שבכל אותה דרך ארוכה לא היה צועד על גבי המדרכה כמקובל בין הולכי הרגל, כי אם בפאתי הכביש, סמוך וצמוד אל המדרכה, אף ברחובות הגדולים והסואנים.
פעם התלווה אליו בדרכו אחד מתלמידיו שכראותו את כל הדרך הקשה שצועד הראב"ד על הכביש, התפלא ושאל את הרב: ראשית, מדוע לא יעלה על האוטובוס שיקחהו מהרה עד ביתו. ותו, אם כבר צועד הוא ברגליו מדוע אינו עולה על גבי המדרכה, הרי הצעידה על פני הכביש יש בה סכנה! מחמת המכונניות הרבות החולפות ביעף. הטעים לו הרב והסביר, שתי שאלותיך תשובה אחת נוקבת להם: "שמירת העיניים!" הלא האוטובוסים האלה שהתן מדבר חולפים בדרכם בהרבה שכונות בירושלים, חלקם גם שכונות חילוניות, ואף עוברים על פני רחוב יפו המרכזי, שם עולים ונוסעים רבים שאינם לבושים בצניעות, ומלאים במראות שאינם טהורות, ולמה לי לטמא את העיניים הקדושות באותם מראות אסורות. - זוהי גם הסיבה שמעדיף אני להתהלך בצדי הכביש ולא על המדרכה, כדי שלא להיתקל במראות אסורות!
ואשר שאלת שיש בזה מעט סיכון, בהליכתי בשולי הכביש השייך למכונניות ולא להולכי הרגל. - הנה כבר אמרו רבותינו ז"ל בכל שכיוצא בזה (ברכות סא): "אחורי אירי, ולא אחורי אשה"! ועליו לקדש את עצמו בשמירת העיניים במסירות נפש!
* * * *

אחד מגדולי ירושלים ערך 'נטיעה' אל המקומות הקדושים שבארץ ישראל, להתפלל ולערוך שיח על קברות הצדיקים. כמו שכתב מהר"ח ויטאל זצוק"ל, שבהשתחוות על קברות הצדיקים ניתן לזכות במשגות גדולות בתורה ועבודת השם יתברך, והוא מסוגל מאד לתיקון הנפש. מחמת שבציון הצדיק מרחפין ניצוצי קדישין ממשמת אותו הצדיק, שאם זוכים ואם מתפללים כראוי יכולים אותם הניצוצות להתדבק בנפש האדם, בסוד 'עיובור הנשמה' הידוע ליודעי ח"ן, [עיי' בספיקה תפארת שלמה פרשת במדבר (ד'ה ואתכם יהו' עיי'ש)], ומכוח אלו הניצוצין קדישין אפשר לעורר את האדם ולהחזירו בתשובה שלמה.

על הברכה יעמדו

אותו גדול מתוקף תפקידו עוסק הוא גם בקירוב חוקים, להשיב לבב אחים תועים וערים הנושרים, להחזירם לחיק אהבת התורה ואהבת השם יתברך ואהבת ישראל. - באותה תקופה בה נערכה הנטיעה, היה הרב הצדיק מתעסק בקירובו של בחור 'נושר' אחד, שהיה אגוז קשה ביותר... וככל שניסה את כוחו בכל מיני דרכים ואופנים השמורים עמו למצבים כאלה, וגם כמה מקומות שלקחו עימו, ואף עסקנים שונים שהובאו בסוד הענין, כולם לא הועילו לו ולא כלום! התנגדותו של הבחור לכל דבר שבקדושה היתה עזה ותקיפה מאד, רחמנא ליצלן.
והנה באותה נטיעה הנזכרת התחולל לפתע מהפך עצום בליבו של הבחור, היה זה כשהגיעו אל הציון הקדוש של התנא האלקי רבי עקיבא בעיה"ק טבריא ת"ו. הרב האריך שם בדברי כיבושין אודות גדול מסירות נפשו של רבי עקיבא, שלא היה יכול לזכות ליהרג על קידוש השם נורא בעשרת הרוגי מלכות, אילולי שהיה כל ימיו מצטער ומשתוקק למסור את נפשו לקל חי' (ברכות סא), שבכך נמצאו כל ימי חייו מקשה את כל מסירות נפש עצומה להשם יתברך, ומי שחי במסירות נפש זוכה גם למות במסירות נפש!
ומתוך כך האריך הרב בגדול חשיבות מידת מסירות נפש, שהיא גדולה מכל המידות ומכל המצוות. בהוסיפו שאין צריך דווקא להישחט על קידוש השם במשפחות שבאושויץ... אלא כל יהודי בחייו הפשוטים מדמנים לפניו הרבה עיניו מסירות נפש, ובכל דבר שצריך לשבור את טבעו ולעשות כנגד רצונו ומשיכת לבבו, הרי הוא מסירות נפש להשם יתברך! כאשר פירש רש"י ז"ל בכמה מקומות תיבת 'נפש' שהוא הרצון. כמ"ש בפרשת חיי שרה (בראשית כב, ח): 'נפשכם - רצונכם'. ובפירושו לאיוב (כ"ג): כתב: 'נפשי - הוא יצר תאוות אדם בכמה מקומות, כמו אם יש את נפשכם' עכ"ל. - ואם כן כל רצון שהאדם זוכה לפניו יתברך, הרי זו מסירות נפש בפועל!
והנה כעבור כמה ימים הודיע פתאום אותו בחור בנחישות, שהחליט לשנות את דרכו לטובה ולחזור לצור מחצבתו.
לפליאת הרב, מה גרם לו לשנות החלטת אבן צפור חלמיש שהתעסק עליה כל כך? סיפר אותו בחור, שהתפילות והדיבורים בציון הקדוש של רבי עקיבא ועזונו את נפשו, וערך לעצמו חשבון נפשו, באם הצדיקים חיים כל ימיהם במסירות נפש מגוהר, מדוע לא יוכל גם הוא קצת להתגבר על יצר תאוותיו, ולעשות היפך מרצונו הרע. והתפילה הנוראה שהיתה שם על ציון הקדוש המיסה את לבבו, ועקרה את עיקשות ערפו, והחליט על אתר לשנות דרכו לטובה, ונעשה בעל תשובה נפלא!
ואגב אורחין נלמד מטיב זה המעשה, לכל העוסקים במלאכת הקירוב, שלעולם לא מן כול לזעזע מתי ויכיד יפעלו הדיבורים על לב הנוער, ובאיש אופן או אוקול ייפנס הלב להתקרב אל הקדושה. ואנו אין לנו אלא לאחוז בעוז באומנות אבותינו, תולעת יעקב אין כוהא אלא בפיא, להתפלל בעבורם ולדבר על לבם ככל שנוכל. - ואם אנו מציינו עושים ההשתדלות והעבודה בלב תם וישר, יעשה השם יתברך גם מצידו לערות רוח תשובה והתקרבות מן השמים, להשיב את בני רחומיו לחיק אומתם, ולחיק השכינה הקדושה, למען ילכו בדרך טובים.
לאחר מכן התבטא אותו גדול, שיתכן שיש בציון קדשו של רבי עקיבא יותר סגולה להתקרבות תיקון הנפש. כאשר מבואר בכתבי האר"י ז"ל שיש לכון בפסוק 'קל נקמות ה' קל נקמות הופיע וגו' הנאמר בפסוקי זמורה, שהשם יתברך יקום את נקמת עשרה הרוגי מלכות, שיש בהם התעוררות לב מיוחדת, ואין דמם שקט. וז"ל הרב מהר"ח"ו בשער הכוונות (חודשי תפלת השחר ודו"ש): 'זהו מה שאנו רומזים, ואומרים 'אל נקמות ה' אל נקמות הופיע', שיקום נקמת אותם עשרה הרוגי מלכות. ועל ידי הזכירה הזאת הם מתגברים ולוקטים הניצוצות של הנשמות הנתונות תוך הקליפה דעשיה' עכ"ל'ק.

וכל זאת מכוח מידת מסירות נפש העצומה, שאין לך דבר בעולם העומד בפני מסירות נפש!
כאשר מצווים ועומדים אנו במצוות (ויקרא כב, לב ושי"ה סא): 'ונקדשתי בתוך בני ישראל - מסור עצמך וקדש שמי!'

לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל המצוי"ב

לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטיא רבי ישראל יצחק ולב"ע יח נסלו תנצבה.

לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלב"ע י"סיון תנצבה.

שרה שיינדל בת סילה רחה להצלחה בכל העניינים

האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים

יוסף בן סילה רחה לרפואה שלימה

לע"י מרת הינדל בת משה ירסיוהו ובלומה

לע"י יעקב צבי בן שראל

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורין ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוגינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173